

РЕШЕНИЕ

№ 22

гр. Златоград, 06.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ЗЛАТОГРАД в публично заседание на осми март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: В.а Ив. Димчева

при участието на секретаря Роска С. Юрчиева
като разгледа докладваното от В.а Ив. Димчева Гражданско дело №
20225420100023 по описа за 2022 година

Съдът за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 124 и сл. ГПК.

Образувано е по искова молба, уточнена с молба от 04.04.2022 г., подадена от Р. М. М., срещу „Р.Е.П.“ ЕООД.

Ищецът извежда съдебно предявеното субективно право при твърденията, че между него и ответното дружество (преди преобразуването „Г. – З.“ ЕАД) е съществувало трудово правоотношение по силата на което същият е работел като подземен шинар от 11.10.1976 г. до 03.08.1978 г. (рудник „Г.“), подземен ел. возчик и подземен машинист на рудничен локомотив от 11.07.1979 г. до 12.02.1981 г. (рудник „Г.“), ученик миньор от 05.06.1986 г. до 28.06.1986 г. и подземен ел. возчик от 28.06.1986 г. до 01.11.1986 г. (рудник „Г.“), подземен миньор от 01.11.1986 г. до 02.02.1987 г. и подземен маневрист от 02.02.1987 г. до 01.07.1987 г. (рудник „Г.“), подземен миньор от 01.07.1987 г. до 14.05.1991 г. (рудник „Е.р.“), надземен бункерист от 14.05.1991 г. до 11.10.1991 г. трудоустроен (рудник „Е. р.“), подземен миньор от 11.10.1991 г. до 28.11.1991 г. (рудник „Е. р.“), надземен гардеробчик от 28.11.1991 г. до 03.03.1992 г. трудоустроен (рудник „Е.р.“), подземен миньор от 03.03.1992 г. до 25.04.1992 г. (рудник „Е.р.“), надземен гардеробчик от 25.04.1992 г. до 01.04.1993 г. трудоустроен (рудник „Е.р.“), подземен миньор от 01.04.1993 г. до 01.09.1993 г. (рудник „Е.р.“) и от 01.09.1993 г. до 01.07.1997 г. на различни надземни длъжности като трудоустроен – гардеробчик, гардеробчик – перач, общ надземен и пазач (рудник „Е. р.“).

Ищецът сочи, че като подземен работник работил в силикозоопасна

среда, при наднормени стойности на свободния силициев двуокис, влага, вибрации и шум, особено на подземен миньор. Излага съображения, че вследствие заболял от професионално заболяване, вибрационна болест II-ри стадий с изразен полиневритен, ангиодистоничен и слухов синдром, констатиран с ЕР № 640/13.08.2021 г. на ТЕЛК – гр. С. Ищецът твърди, че от увреждането на слуха търпи постоянен шум в ушите, бучене, виене на свят, затруднено общуване и не може да води нормален разговор какъвто е присъщ на здравите хора. Сочи, че заболяването го потиска психически, намалява самочувствието му и ограничава човешките му контакти, включително общуването със съпругата му, което допълнително го притеснява. Ищецът счита, че от посоченото увреждане на слуха търпи неимуществени вреди, които следва да бъдат обезщетени със сумата в размер на 1200 лв. При тези твърдения ищецът моли, ответното дружество да бъде осъдено да му заплати сумата от 1200 лева (хиляда и двеста лева), съставляващи обезщетение за претърпените от придобитото професионално заболяване - неврит на слуховите нерви с 20% степен на увреждане неимуществени вреди, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба. Претендира разноски за производството.

В срока по чл. 131 ГПК е постъпил отговор на исковата молба, с който се изразява становище, че предявеният иск е недопустим. Излагат се съображения, че в случая процесното заболяване – двустранен неврит на слуховите нерви е констатирано с протокол на ДЕК № 105/23.05.1991 г., с препотвърждаване през 1992 г. и 1993 г., дата на инвалидизация – 22.10.1992 г., поради което давностният срок за предявяване на иск по чл. 200 КТ е изтекъл на 23.05.1994 г. По тези съображения моли съда да прекрати производството по делото и да върне исковата молба. В случай, че съдът разгледа спора по същество, моли предявеният иск да бъде отхвърлен, като неоснователен и недоказан.

Съдът, като прецени представените по делото доказателства и обсъди доводите на страните по реда на чл. 235 ГПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Предявен е осъдителен иск с правно основание чл. 200 КТ, за присъждане на сумата от 1 200 лева (хиляда и двеста лева), представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат на професионална болест – неврит на слухови нерви (увреждане на слуха), обуславящо 20% СУ, изразяващи се във физически и психически неудобства, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба – 10.02.2022 г., до окончателното изплащане на сумата.

За основателността на предявения иск, в доказателствена тежест на ищеца е да установи по делото пълно и главно следните факти: 1) наличие на трудово правоотношение между него в качеството на работник/служител и ответника (работодател); 2) наличие на сочената професионална болест – „Неврит на слухови нерви“ (увреждане на слуха), обуславящо 20% СУ, установена по надлежния ред 3) претърпени от ищеца неимуществени вреди в претендирания размер, и 4) причинна връзка между сочената професионалната болест и претърпените неимуществени вреди.

С изготвения проект за доклад на делото, обективиран в Определение № 47/07.04.2022 г., съдът на основание чл. 146, ал. 1, т. 4 ГПК е отделил като безспорни и ненуждаещи се от доказване в отношенията между страните по делото следните факти: между ищеца и ответното дружество (преди преобразуването „Г.– З.“ ЕАД) е съществувало трудово правоотношение по силата на което ищецът е работил като подземен шинар от 11.10.1976 г. до 03.08.1978 г. (рудник „Г.“), подземен ел. возчик и подземен машинист на рудничен локомотив от 11.07.1979 г. до 12.02.1981 г. (рудник „Г.“), ученик миньор от 05.06.1986 г. до 28.06.1986 г. и подземен ел. возчик от 28.06.1986 г. до 01.11.1986 г. (рудник „Г.“), подземен миньор от 01.11.1986 г. до 02.02.1987 г. и подземен маневрист от 02.02.1987 г. до 01.07.1987 г. (рудник „Г.“), подземен миньор от 01.07.1987 г. до 14.05.1991 г. (рудник „Ерма река“), надземен бункерист от 14.05.1991 г. до 11.10.1991 г. трудоустроен (рудник „Е.р.“), подземен миньор от 11.10.1991 г. до 28.11.1991 г. (рудник „Е.р.“), надземен гардеробчик от 28.11.1991 г. до 03.03.1992 г. трудоустроен (рудник „Е.р.“), подземен миньор от 03.03.1992 г. до 25.04.1992 г. (рудник „Е.р.“), надземен гардеробчик от 25.04.1992 г. до 01.04.1993 г. трудоустроен (рудник „Ерма река“), подземен миньор от 01.04.1993 г. до 01.09.1993 г. (рудник „Е.р.“) и от 01.09.1993 г. до 01.07.1997 г. на различни надземни длъжности като трудоустроен – гардеробчик, гардеробчик – перач, общ надземен и пазач (рудник „Е.р.“), когато трудовото правоотношение е прекратено поради придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

С представеното по делото ЕР № 2171 от зас. № 178 на 08.11.2019 г. на ТЕЛК към МБАЛ „д-р Б.Ш.“ АД С., ищецът е преосвидетелстван, като комисията е установила професионално заболяване „Вибрационна болест I ст.“ МКБ G90.8 по т. 2.2 от Списък на професионалните болести – приложение към член единствен на ПМС № 175 от 16.07.2008 г., обн. ДВ, бр. 66 от 25.07.2008 г. с 10% степен на увреждане за цитираната професионална болест.

Цитираното ЕР на ТЕЛК е отменено с ЕР № 1024 от зас. 88 на 13.05.2020 г. на НЕЛК, в мотивите на което се сочи, че потвърденото професионално заболяване „Двустранен неврит на слуховите нерви“ не е обсъждано в мотивите при експертизата, поради което НЕЛК връща за ново освидетелстване. Указано е медико-експертно наблюдение от УНГ-специалист, с оглед противоречивите данни за развитието на заболяването и уточняване/прецизиране на етиологията на установената слухова загуба.

В изпълнение на горното е издадено ЕР № 640 от зас. 153 на 13.08.2021 г. на ТЕЛК към МБАЛ „д-р Б.Ш.“ АД С. Видно от съдържанието на същото – т.13.3, както и от изложените мотиви, комисията приема наличие на професионално заболяване - „Вибрационна болест II ст.“ - код по МКБ G90.8, с изразен полиневритен ангиодистоничен и слухов синдром, обективизиран с аудиограми и пролежаване в клиника по професионални болести – П., м. май 2021 г., за слуха ТЕЛК определя 20% СУ за професионално заболяване с Протокол на ДЕК № 105/23.05.1991 г., с препотвърждаване през 1992 г. и 1993 г., дата на инвалидизация – 22.10.1992 г. Видно от отбелязването, извършено върху него, решението е влязло в сила на 12.10.2021 г.

В константната практика на ВКС е изяснено, че в чл. 56 от Кодекса за социално осигуряване е дадено легално определение на понятието професионална болест, като към нея се отнасят и усложненията ѝ и късните ѝ последици – т. н. "ексцес" /чл. 56, ал. 3 КСО/. За да бъде признато едно заболяване за професионално, то трябва да бъде установено по предвидения в закона ред, регламентиран в чл. 61-63 КСО, Наредбата за реда за съобщаване, регистриране, потвърждаване, обжалване и отчитане на професионалните болести и Наредбата за експертиза на работоспособността от 2001 г., отменени, както и в действащите Наредба за медицинската експертиза на трудоспособността от 2005 г. и Наредбата за реда за съобщаване, регистриране, потвърждаване, обжалване и отчитане на професионалните болести от 2008 г. Признаването на професионалния характер на заболяването според чл. 62, ал. 3 КСО е от изключителна компетентност на органите на експертизата по работоспособността, а процедурата за установяване и признаване е уредена в специална Наредба за реда за съобщаване, регистриране, потвърждаване, обжалване и отчитане на професионалните болести. Съгласно чл. 3, чл. 10 и чл. 13 от същата признаването на професионалната болест, към която се отнасят и нейното усложнение и късните ѝ последици, става с решение на ТЕЛК или НЕЛК, което е задължително за всички лица, органи и организации в страната. Усложнения, резултат от призната професионална болест, са такива допълнителни здравни състояния, които възникват след и са в причинно-следствена връзка с признатата професионална болест. Следователно признаването на определено заболяване за професионална болест, настъпилите усложнения и причинно-следствената връзка с професионалната болест е от изключителна компетентност на ТЕЛК - а по реда на обжалване - на НЕЛК. Както многократно се посочва в съдебната практика, експертното решение на ТЕЛК има двойствен характер - от една страна то представлява индивидуален административен акт, относно наличието на трайно загубена работоспособност и нейния процент, а от друга е официален удостоверителен документ за установените в него факти и в частност за наличието на причинна връзка като положителен юридически факт, който е елемент от фактическия състав на имуществената отговорност на работодателя и от който зависи съществуването на правото. При липсата на такова решение /или непредставянето му по делото/ твърдението на ищеца за наличие на професионална болест или влошаване на здравето, което да е във връзка с професионално заболяване, е недоказано и това обуславя отхвърляне на иска с правно основание чл. 200, ал. 1 КТ (така Решение № 118 от 4.06.2021 г. на ВКС по гр. д. № 3177/2020 г., III г. о., ГК; Решение № 185 от 27.05.2010 г. на ВКС по гр. д. № 5264/2008 г., III г. о., ГК).

В настоящия случай, ищецът е представил ЕР № 640 от зас. 153 на 13.08.2021 г. на ТЕЛК към МБАЛ „д-р Б.Ш.“ АД С., от което е видно, че експертната комисия е приела наличие на професионално заболяване - „Вибрационна болест II ст.“ - код по МКБ G90.8, с изразен полиневритен ангиодистоничен и слухов синдром. Действително, след отмяната и връщането за ново освидетелстване с ЕР № 1024 от зас. 88 на 13.05.2020 г. на

НЕЛК, експертната комисия е приела, че състоянието на ищеца във връзка с професионалното заболяване „Вибрационна болест“ се е влошило – констатиран е изразен полиневритен ангиодистоничен и слухов синдром. Именно в тази връзка комисията е приела, че професионалното заболяване „Вибрационна болест“, вече следва да се определи във II стадий (за разлика от предходното освидетелстване, при което е определен I стадий на болестта), тъй като слуха на ищеца се е влошил и „Вибрационната болест“ е утежнена с полиневритен ангиодистоничен и слухов синдром. Експертите не са констатирали сочената от ищеца професионална болест „Неврит на слухови нерви“ – професионална болест с код по МКБ Н93.3 от Списък на професионалните болести – приложение към член единствен на ПМС № 175 от 16.07.2008 г., обн. ДВ, бр. 66 от 25.07.2008 г. – в същия смисъл и заключението по назначената от съда СМЕ, приета без възражения от страните (след изслушване на вещото лице в о.с.з. на 08.03.2023 г.) Въпросните 20% СУ, определени за слуха, представляват влошаване на здравословното състояние на ищеца във връзка с единствената констатирана по надлежния ред от ТЕЛК, професионална болест - „Вибрационна болест II ст.“ - код по МКБ G90.8., в резултат на развития слухов синдром, което обуславя ексцес на това заболяване.

Изложените съображения и липсата на установена при ищеца професионална болест „Неврит на слухови нерви“, обуславя неоснователност на претенцията му на предявеното основание, от което съдът е обвързан.

С оглед принципа за диспозитивното начало, съдът, който разглежда делото е ограничен от фактическата и правна рамка, с която е очертан предмета на делото и е предявен съответния иск. Следва да се посочи, че искът за присъждане на обезщетение от професионална болест и този за т.нар. „ексцес“ - влошаване на здравословното състояние по призната професионална болест имат различни елементи на фактическия състав, респ. подлежащите на доказване факти и процесуалните възможности за тяхното установяване се различават съществено. Съдебната практика на ВКС по приложението на чл. 200 КТ при ексцес от трудова злополука и професионалната болест приема, че при реализиране на имуществената отговорност на работодателя в тези случаи следва да се установи: 1. усложнено и влошено здравно състояние на работника или служителя, пострадал от трудова злополука или професионална болест, като влошено здравно състояние е налице, както когато е довело до намаляване на работоспособност, така и когато се изразява само в изостряне на болки и страдания, без те да са довели до увеличаване на степента на трайна неработоспособност и 2. причинна връзка между трудова злополука или професионалната болест и ексцеса. Доказването е допустимо с всички доказателствени средства по ГПК. Установяването на професионалната болест, от друга страна се извършва по реда, установен в чл. 61-63 КСО, и подзаконовата нормативна уредба (подробно по-горе в мотивите) - нарочно административно производство, което завършва с издаването на решение на ТЕЛК или НЕЛК.

По съвкупно изложените съображения, съдът намира, че предявеният иск

е неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

По разноските.

При този изход на спора и на осн. чл. 78, ал. 3 ГПК, право на разноски възниква единствено за ответника, но такива не се претендират, поради което не следва да бъдат присъждани. Ищецът, който на осн. чл. 83, ал. 1, т. 1 ГПК е освободен от предварително внасяне на такси и разноски за производството, следва да бъде осъден да заплати в полза на бюджета на съда държавна такса в размер на сумата от 50 лв., както и 400 лв. – възнаграждение за вещо лице, изготвило СМЕ, заплатено от бюджета на съда.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от **Р. М. М.**, ЕГН *****, с адрес: гр. З., ул. „С.С.“ бл. *. Ет. *3, ап. *1, срещу **„Р.Е.П.“ ЕООД**, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. З., ул. „С.С.“ № *, осъдителен иск с правно основание чл. 200 КТ, за присъждане на сумата от 1 200 лева (хиляда и двеста лева), представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат на професионална болест – неврит на слухови нерви (увреждане на слуха), обуславящо 20% СУ, изразяващи се във физически и психически неудобства.

ОСЪЖДА на осн. чл. 78, ал. 6 ГПК, **Р. М. М.**, ЕГН *****, с адрес: гр. З., ул. „С.С.“ бл. 171. Ет. 3, ап. 11, да **заплати** в полза на бюджета на съдебната власт, **по сметка на РС-З.** сумата от **50 лв.** (петдесет лева) – държавна такса за производството и **400 лв.** (четиристотин лева) – възнаграждение за вещо лице, изготвило СМЕ.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд–С. в двуседмичен срок от съобщаването му на страните.

Съдия при Районен съд – Златоград: _____ В.Д. _____